

встановленому для цього вимогами Кримінальним процесуальним Кодексом України судовому порядку. Негласність проведення під час здійснення кримінального провадження окремих процесуальних дій ніяким чином не повинна створювати можливості для зловживань працівниками органів досудового розслідування.

Саме тому, поглиблене наукове дослідження даного питання сприятиме не лише подальшому розвитку наукової думки, а й створюватиме теоретичне підґрунтя для удосконалення кримінального процесуального законодавства та підвищення гарантій дотримання прав особи в кримінальному провадженні.

Література

1. Городовенко В. Судовий контроль за проведенням слідчих (розшукових) і негласних слідчих дій. Слово Національної школи суддів України. 2013. № 1. С. 15–20.
2. Колесник Ю. В. Окремі аспекти дотримання конституційних прав і свобод особи під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. PRO FUTURO oswiata i nauka bezgranic. № 2 (10) 2015. С. 71–78.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / [за заг. ред. В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М. Є. Шумила]. Юстініан, 2012. 1224 с.
5. Кудінов С. С. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному провадженні : навч.-практ. посіб. Харків : Оберіг, 2015. 424 с.

УДК 343.372(043.2)

Пєшкічева А.Ю., студентка,
Юридичний факультет,
Дніпровський національний університет ім. О. Гончара, м. Дніпро
Науковий керівник: Юзікова Н.С., д.ю.н.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАВ ГРОМАДЯН У ТРАНСПОРТНІЙ СФЕРІ: ЗАГАЛЬНИЙ ТА КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВИЙ РІВНІ

Кожного року транспортна сфера України розвивається все більше і більше, а разом з тим вдосконалюється захист та охорона прав громадян у цій сфері.

Правові акти, в яких закріплюється кримінально-правовий захист та охорона прав громадян України у транспортній сфері можна поділити на 2 категорії: норми, в яких закріплюються права та

обов'язки громадян України у транспортній сфері та норми, в яких закріплюються підстави кримінальної відповідальності за порушення законів у транспортній сфері України.

До першої категорії можна віднести: Закони України «Про автомобільний транспорт» (2006 р.); «Про залізничний транспорт» (1996 р.); «Про транспорт» (1994 р.); Повітряний кодекс України (Р.13, Р.12, Р.8. Р.7, Р.15. Р.16); р.10 проекту Закону України «Про внутрішній водний транспорт» (2019 р.).

Підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати безпеку життя і здоров'я громадян, безпеку експлуатації транспортних засобів, охорону навколишнього природного середовища (ст. 16 ЗУ «Про транспорт»). Крім того, вони забезпечують збереження вантажів та багажу з часу їх прийняття і до видачі їх одержувачам. Охорона вантажів і об'єктів транспорту, проведення протипожежної профілактичної роботи та контроль за виконанням встановлених вимог пожежної безпеки, ліквідація пожеж на транспорті здійснюються працівниками підприємств транспорту у встановленому порядку(ст. 14 ЗУ «Про транспорт»).

Пасажирам з обмеженими фізичними можливостями (особам з інвалідністю) має надаватися безплатна особлива допомога, яка гарантує отримання цією категорією пасажирів послуг, передбачених для всіх пасажирів. Така допомога включає надання інформації та вказівок у формі, зрозумілій пасажирам з функціональними порушеннями органів відчуттів та сприймання (ч.1 ст. 102 Повітряного Кодексу України).

Друга категорія норм, в яких закріплюються порядок та умови настання відповідальності за порушення у транспортній сфері України: Розділ 11 КК України, Розділ 11 проекту Закону України «Про внутрішній водний транспорт», Розділ 18 Повітряного кодексу України.

Питання міжнародних перевезень, порядок, відповідальність закріплені у ст.22-1 Закону України «Про залізничний транспорт». Так, за невиконання обов'язку перевірити перед початком перевезення пасажира у міжнародному залізничному сполученні наявність у нього документів, зазначених у частині другій цієї статті, що призвело до перевезення чи спроби перевезення пасажира через державний кордон України без необхідних документів, перевізник несе відповідальність, передбачену законом, у тому числі й кримінальну.

Також згідно з ст. 126 Повітряного кодексу України за протиправні дії юридичні і фізичні особи, діяльність яких пов'язана з використанням повітряного простору України, розробленням,

виготовленням, ремонтом та експлуатацією авіаційної техніки, здійсненням господарської діяльності в галузі цивільної авіації, обслуговуванням повітряного руху, забезпеченням безпеки авіації, несуть відповідальність згідно із законом. А відповідно до ст. 60 Закону України «Про автомобільний транспорт» за порушення законодавства про автомобільний транспорт до автомобільних перевізників застосовуються адміністративно-господарські штрафи.

Окрім того, у законодавстві України про транспорт також вказуються:

- вимоги до стану транспортного засобу, перевізника, персоналу,
- загальні засади розвитку того чи іншого виду транспортного засобу,
- умови міжнародних перевезень,
- вимоги до державного регулювання і контролю діяльності,
- загальні засади роботи різних видів транспорту.

Працівники залізничного транспорту загального користування та члени їх сімей (утриманці) користуються правом на безоплатний проїзд залізничним транспортом (ст. 16 Закону України «Про залізничний транспорт»). Порядок та умови надання цих та інших пільг встановлюються Кабінетом Міністрів України, колективними договорами та угодами.

Також у ст. 59 Закону України «Про автомобільний транспорт» закріплено, що резиденти України, які здійснюють міжнародні перевезення пасажирів чи вантажів, повинні мати передбачену законодавством документацію та забезпечувати всі види обов'язкового страхування, передбачені законодавством України. А нерезиденти України, які здійснюють регулярні, нерегулярні та маятникові (човникові) перевезення пасажирів у міжнародному сполученні по території України, повинні забезпечити необхідні режими праці і відпочинку водіїв, контроль стану їх здоров'я, а також контроль технічного, санітарного та екологічного стану автобуса перед виїздом на маршрут.

Кримінальна відповідальність за порушення у транспортній сфері закріплена у Розділі 11 КК України. Так, ст. 284 КК України встановлює міри покарання щодо капітана судна у разі зіткнення з іншим судном екіпажу та пасажиром останнього, а також зустрічним у морі або на іншому водному шляху особам, які зазнали лиха, якщо він мав можливість надати таку допомогу без серйозної небезпеки для свого судна, його екіпажу і пасажирів. У ст. 276 КК України вказані умови покарання в разі здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером

управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин.

Таким чином, у чинному законодавстві достатньою мірою врегульовані питання забезпечення і захисту прав громадян України у транспортній сфері. Ефективність норм, що забезпечують правове регулювання охорони і захисту прав і інтересів громадянина забезпечується практикою застосовування.

УДК 343.9(043.2)

Трибушенко А.С., студентка,
Юридичний факультет,
Чорноморський національний університет
ім. Петра Могили, м. Миколаїв
Науковий керівник: Блага А.Б., д.ю.н., доцент

КІЛЬКІСНО-ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ, ВЧИНЕНИХ ЖІНКАМИ

У грудні 2017 року нормативно-правові акти України були приведені у відповідність до вимог гендерної політики, зокрема була скасована заборона на застосування праці жінок на певних видах робіт [1]. Серед них, зокрема, була заборона й на цілу низку видів діяльності у сфері транспорту: на експлуатаційних, учбово-льотних підприємствах (організаціях) і льотно-випробувальних станціях цивільної авіації, залізничному транспорті і метрополітені, автомобільному, морському, річковому транспорті. Таким чином жінки отримали шанс на професійну реалізацію та отримання більших доходів. Проте в українському суспільстві і дотепер залишаються стереотипи щодо існування «жіночих» та «чоловічих» професій. Так, Асоціація відповідальних перевізників навела результати опитування служб таксі, які показали, що серед їхніх водіїв лише 0,25% – жінки (приблизно 500 жінок водіїв з 200 тисяч водіїв, які працюють в Україні). При тому, що попит на жінок-водіїв серед пасажирів та роботодавців (служб таксі) спостерігається постійно – таким водіям більше довіряють пасажирки, та і загалом жінки користуються більшою довірою [2].

На жаль, наразі у вільному доступі відсутні дані як щодо загальної кількості водіїв в Україні, так і їх розподілу за статтю. Тому звернемося до результатів дослідження, проведеного Інститутом досліджень транспорту (ATRI) Мічиганського університету. Так, за їх